

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління

Шифр _____

Наказ ректора про
затвердження теми

„До захисту допускається”
завідувач кафедри
_____ Г.О.Швіндіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

**«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах створення
об'єднаних територіальних громад»**

Здобувач вищої освіти

гр.ДСмз-71
Ковтун Наталія
Володимирівна
(П.І.ПБ)

Науковий керівник

Старший викладач кафедри
управління
Опанасюк Юлія Анатоліївна
(Науковий ступінь, вчене звання, П.І.ПБ)

Нормоконтроль

_____

Суми 2020 р.

Сумський державний університет

(назва вузу)

Центр професійної та післядипломної освіти. Кафедра управління

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою _____

„_____” _____ 20____ р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Ковтун Наталії Володимирівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

затверджена наказом по інституту від „_____” _____ 20____ р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченого проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Бюджетний кодекс України, Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України, підручники, навчальні посібники, статті, інтернет-ресурси, звітність про виконання місцевого бюджету

4. Зміст розрахунково-пояснювально записки (перелік питань, що їх належить розробити)

1. Окреслити теоретичні основи створення об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації

2. Проаналізувати особливості формування місцевих бюджетів в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

3. Визначити шляхи удосконалення фінансового забезпечення ОТГ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Правові підстави створення ОТГ. 2. Проблеми після децентралізації ОТГ. 3. Переваги створення ОТГ. 4. ОТГ для громади – сутність. 5. Проблеми, характерні для ОТГ.

¹ Відповідає формі № 24 наказу Мінвузу СРСР від 6 квітня 1983 р. № 429

6. Консультанти по проекту (роботі), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Керівник

_____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання

_____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1.	<i>Визначення напрямку дослідження і теми роботи</i>	грудень 2019	виконав
2.	<i>Дослідження законодавчої бази, що стосується бюджетного процесу.</i>	грудень 2019	виконав
3.	<i>Написання першого розділу.</i>	грудень 2019	виконав
4.	<i>Проведення аналізу ОТГ до та після децентралізації</i>	січень 2020	виконав
5.	<i>Написання другого розділу.</i>	січень 2020	виконав
6.	<i>Вивчення досвіду зарубіжних країн, які застосовують ОТГ у своїй практиці.</i>	січень 2020	виконав
7.	<i>Написання третього розділу.</i>	січень 2020	виконав
8.	<i>Розробка шляхів удосконалення фінансового забезпечення ОТГ</i>	січень-лютий 2020	виконав
9.	<i>Обґрунтування висновків щодо успішного створення ОТГ.</i>	січень-лютий 2020	виконав
10.	<i>Оформлення роботи та передача на рецензування.</i>	лютий 2020	виконав

Здобувач вищої освіти

_____
(підпис)

Науковий керівник

_____
(підпис)

АНОТАЦІЯ

У магістерській роботі висвітлено суть проблем формування місцевих бюджетів в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

Досліджено створення об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації.

Проведено аналіз політичних, наукових, нормативно-правових засад управлінських рішень в умовах створення об'єднаних територіальних громад. Узагальнено завдання, що полягає в розробці теоретико-методологічних засад державного управління процесами підготовки та прийняття рішень в умовах створення об'єднаних територіальних громад. Намічені шляхи удосконалення організації інформаційного забезпечення державного управління системою підготовки та прийняття управлінських рішень в умовах створення об'єднаних територіальних громад, в тому числі органами місцевого самоврядування.

Досліджені основні напрями удосконалення системи державного управління процесами підготовки та прийняття рішень в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

Матеріали роботи та практичні висновки можуть бути використані для вдосконалення діяльності органів місцевого самоврядування під час розроблення проектів нормативно-правових актів.

РЕФЕРАТ

Структура та обсяг дипломної роботи магістра: Робота складається із вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел, який містить 40 найменування. Загальний обсяг дипломної роботи магістра складає 62 стор, в тому числі 1 рисунок та 9 таблиць.

Предмет дослідження. Сукупність відносин у процесі формування місцевих бюджетів в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

Об'єкт дослідження. Державне управління процесами підготовки, прийняття рішень, особливості формування і використання місцевих бюджетів в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

Мета роботи. Створення ефективного механізму функціонування місцевого самоврядування та територіальної організації влади для організації повноцінного життєвого середовища для громадян, надання якісних та доступних державних послуг. Відповідно до поставленої мети були вирішені такі завдання: розгляд системи формування і використання місцевих бюджетів України, їх вплив на розвиток країни, вивчення системи фінансування повноважень органів місцевого самоврядування, створення механізмів забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад.

Методи дослідження. Взаємопов'язані та взаємодоповнюючі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, спрямовані на отримання об'єктивних та достовірних результатів. У роботі було використано структурний аналіз, порівняльний аналіз.

Наукова новизна. Результати, що відображають наукову новизну, полягають у вивченні створення об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації.

Ключові слова. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, ОТГ, ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, НОРМАТИВ ФІНАНСОВОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ.

ЗМІСТ

ВСТУП	6-7
РОЗДІЛ 1 СТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	8
1.1. Правові передумови створення ОТГ.....	8-11
1.2. Структура та діяльність новостворених ОТГ.....	12-15
РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ	16
2.1. Формування і використання місцевих бюджетів України, їх вплив на розвиток країни	16-17
2.2. Особливості формування бюджету Бочечківської об'єднаної територіальної громади в умовах децентралізації.....	17-21
2.3. Фінансування повноважень органів місцевого самоврядування Бочечківської об'єднаної територіальної громади	21-29
2.4. Забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад	29-32
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОТГ	33
3.1. Характеристик новоствореної Бочечківської об'єднаної територіальної громади.....	33-39
3.2. Заходи поліпшення управління фінансами на рівні Бочечківської об'єднаної територіальної громади	39-43
ВИСНОВОК	44-45
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	46-50
ДОДАТОК А	51
ДОДАТОК Б	52-59
ДОДАТОК В	60
ДОДАТОК Г	61
ДОДАТОК Д	62

ВСТУП

Актуальність теми. Бюджет є головним та найефективнішим інструментом досягнення цілей розвитку країни та територіальних громад та відображає економічну та соціальну політику керівних органів. Ретельно спланований бюджет під час виконання повинен забезпечити якісні послуги та очікувані результати для громади. Управління фінансовими ресурсами визначається порядком планування, затвердження, виконання бюджету та контролю за виконанням бюджету. Найсучасніший метод організації бюджетного процесу - це створення об'єднаної територіальної громади (ОТГ). Специфіка планування та виконання бюджету орієнтована на отримання остаточного результату за рахунок використання бюджетних коштів.

У напрямку впровадження об'єктивної системи управління, ОТГ створені в Україні та інших країнах, де важливо визначити прямі та кінцеві результати діяльності. Формування видатків місцевого бюджету в контексті створення ОТГ - це новий метод бюджетування, призначений замінити "логіку ресурсів" на "логіку результату" для забезпечення ефективності державних витрат та покращення життя громадян.

Процес успішного створення ОТГ в бюджетному процесі пов'язаний зі створенням сучасних інформаційно-аналітичних систем та їх впровадженням, підвищенням професіоналізму персоналу та впровадженням почуття особистої відповідальності. Для досягнення позитивних результатів необхідно збільшити доходи бюджету, розробити ефективні місцеві цільові плани, переглянути, проаналізувати діяльність та, можливо, реорганізувати бюджетні установи, які надають послуги із використання бюджетних коштів.

Наразі прогресивна технологія управління бюджетом в Україні впроваджується та впроваджується в рамках проекту реформи місцевого бюджету України. В ході проекту планується вдосконалити управління місцевим бюджетом у багатьох містах країни. Таким чином, переваги

створення ОТГ повинні бути повністю використані в практиці бюджетування України, що зробить процес бюджетування більш прозорим та контрольованим.

Мета і завдання роботи. Метою даної роботи є створення науково-теоретичної та практичної методології формування місцевих бюджетів для створення ОТГ в умовах децентралізації.

Відповідно до поставленої мети були вирішені такі *завдання*:

- Розгляд системи формування і використання місцевих бюджетів України, їх вплив на розвиток країни;
- Вивчення системи фінансування повноважень органів місцевого самоврядування;
- Створення механізмів забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад.

Об'єкт дослідження. Управління бюджетними процедурами на рівні місцевого бюджету в умовах децентралізації.

Методи дослідження. Взаємопов'язані та взаємодоповнюючі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, спрямовані на отримання об'єктивних та достовірних результатів. Методологічною основою роботи є системний підхід та методи логістичного аналізу. У роботі було використано структурний аналіз, порівняльний аналіз.

Предмет дослідження. Сукупність відносин у процесі формування місцевих бюджетів в умовах створення об'єднаних територіальних громад.

РОЗДІЛ 1 СТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

1.1 Правові передумови створення ОТГ

Перше питання законодавчих положень утворення територіальної громади - це об'єднання територіальної громади навколо міст обласного значення. Характер проблеми двоякий. З одного боку, створення нових територіальних громад, орієнтованих на важливі місцеві міста, вимагає переобрання мерів та міських рад, і в більшості випадків це не відповідає інтересам депутатів. Механізм вирішення цієї проблеми дуже простий, який полягає в законодавчій базі стосовно затвердження міських територіальних громад регіонального значення або сільських громад. Такий механізм був відображений у законопроекті про внесення змін до закону України "Про добровільні асоціації місцевих органів влади" від 18 травня 2017 року, який стосується добровільного приєднання сільської місцевої влади, міської влади обласного значення. Він суто технічний, і він виправляє помилки, які порушують норми добровільного права громади брати участь у приєднанні громади до міст обласного значення. Важливість процедури передбачає обрання депутатів лише у містах що вже приєднались. Згідно Закону України від 17 березня 2017 р. № 47725 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного приєднання територіальних громад" [12].

Цей закон значно спрощує процес добровільних об'єднань громад та значно прискорює формування базових навичок урядів місцевого самоврядування. Тому за допомогою спрощеної процедури до громади тепер може приєднатися громада із загальним кордоном та належати до асоціації відповідно до плану бачення, який формує територію громади в цій місцевості. Відповідно до спрощеної процедури, можуть бути додані лише затверджені урядом ОТГ. Законом передбачено, що Кабінет Міністрів може заявити, що

вони виконують урядові функції, за умови, що урядова установа створена навколо населеного пункту, визначеного в довгостроковому плані як адміністративний центр. Як результат, громада може об'єднатись та мати змогу досягти вигідного статусу ОТГ, навіть якщо асоціація не на 100% відповідає плану. Громади, які не хочуть бути об'єднаними, більше не перешкоджатимуть громадам, готовим розвиватися шляхом злиття. З метою повноцінного функціонування Верховна Рада України згідно Закону України від 7 грудня 2017 року № 7116 "Про внесення змін до Бюджетного Кодексу України «Про добровільне приєднання територіальних громад»" [12].

Парламент законодавчо закріпив право на перерахування з поточного державного бюджету на прямий переказ. Окрім визначених на сьогодні обласних міст, районних бюджетів та єдиного бюджету відповідно до плану бачення громади, він також має територіальну громаду, об'єднану відповідно до встановленому Законі порядку. Ці зміни стосуються громад, пов'язаних з об'єднаними територіальними громадами. Відповідні зміни передбачені законопроектом № 4473, який розглядався в Парламенті півтора року і прийнявся лише в першому читанні. Крім того, зміни до Закону про Бюджет роз'яснюють порядок формування та виконання місцевих бюджетів, міжбюджетні відносини між державним бюджетом та місцевими бюджетами включаючи питання перерахування місцевих надходжень до спеціальних фондів. В рамках програми допомоги іноземних урядів, міжнародних організацій, донорів. Можливо також, що сума повернення ПДФО (утримання), повернена з відповідного бюджету, буде здійснена за податковою адресою платника податків. Закон поширює стандарт, згідно з яким 13,44% акцизного податку на паливо, яке буде вироблятися в Україні та імпортуватися на українську митну територію на 2018-2019 роки, включається до бюджету місцевого самоврядування. Також була вирішена найцінніша проблема:

- Виключено положення щодо передачі пільг на житлово-комунальні послуги;

- Виключена вимога щодо зміни суми вилучень з місцевого бюджету до державного бюджету. В даний час зворотні субсидії враховуються в переглянutoму проекті державного бюджету, а 50% вилучень використовується замість 80%.

Поправка, яка дозволяє громадам приєднуватися до міст, що мають значення в законопроекті. Однак, коли документ розглянув Парламент у другому читанні, депутати не проголосувала за нього. Як результат, впродовж 2017 року міста з регіональним значенням не змогли взяти участь у об'єднавчому процесі через серйозні помилки, допущені законодавцями. Вони побачили таку можливість 2018 році лише після прийняття Закону України від 3 квітня 2018 року № 6466, щодо добровільного зв'язку між територіальними громадами та містами обласного значення. Відтепер громади можуть приєднуватися до регіонально значущих міст шляхом спрощеного процесу. В Україні є 187 міст регіонального значення, три з яких - Леман, Балта та Вілаївка, регулярно проводяться місцеві вибори. У той же час навколо міст, що мають важливе регіональне значення, створено кілька ОГТ, але Центральна виборча комісія вважає, що через необхідність зміни регіональних кордонів Центральна виборча комісія не дозволяє проводити перші вибори. Після цього великі міста були виключені з процесу інтеграції громад. Оскільки посади ЦВК та міського голови, який щойно переміг на виборах, не хотіли бути переобраними, вони втратили потяг до єдності. Закон № 6466 тепер дозволяє містам, що мають важливе регіональне значення, збиратися навколо сусідніх сільських та селищних рад та стати центром об'єднаної громади без зайвих бюрократичних процедур. Загалом, усунення основної перешкоди для нової адміністративно-територіальної структури - це усунення останньої перешкоди. Позитивний статус міст регіонального значення незабаром дасть змогу здійснити ранні добровільні процеси на базі громад. Завдання обласних національних адміністрацій та обласних комісій - якнайшвидше сформувати очікуваний план без "білих плям", що є необхідною умовою для прийняття закону "Про принципи адміністративно-територіального устрою". Потім,

власне голосування уряду, його проблеми поступово формулюються. Але вищезазначені проблеми далеко не основні проблеми. Ще більш проблематичним є те, що містам регіонального значення, включаючи місцеві центри, не вистачає бажання зв'язуватися з ким завгодно. Міста з цією приналежністю мають інші проблеми: вони зобов'язані турбуватися про розвиток навколишніх сіл та їх інфраструктуру, але досвід показує, що переважна більшість громад сільського населення навколо великих міст працюють у цих містах і сплачують податок на прибуток (ПДФО) фактично доповнює міські бюджети, а не їхні громади. Тобто, використовуючи трудові ресурси навколишніх громад та створюючи пільги за власний рахунок, місто не має зобов'язань перед тими досить несправедливими громадами. З іншого боку, визнаючи необхідність об'єднання з міськими громадами, територіальні громади цих сіл висловлювали законні занепокоєння тим, що вони не матимуть власних бюджетів, коли вони приєднаються, і що місцеві органи влади не будуть перейматися своїми проблемами. Єдиною цікавою можливістю для міста, сільських громад після приєднання насамперед є збільшення земельних ресурсів. Але тут існують перешкоди для чинного законодавства про землю, які ще не задовольнили потреби об'єднаної територіальної громади. Для реформаторів існує загроза децентралізованої реформи на невизначений термін, поки місто не буде повністю інтегровано до реформи. Відповідно до Конституції нова територіальна основа буде сформована для наступних місцевих виборів у жовтні 2020 року, тільки тоді воно стане незворотним. Для цієї адміністрації та політики експертне середовище повинні діяти дуже швидко та ефективно, попередньо розроблений сценарій неповний. Перший заступник міністра регіонального розвитку В'ячеслав Негода виступив з доповіддю на форумі "Децентралізація - основа нової системи управління та місцевого розвитку", який відбувся у Тернопільській області 20 липня 2017 року [17].

1.2 Структура та діяльність новостворених ОТГ

Створення ОТГ означає створення нового адміністративного центру для всіх міст, сіл та селищ та обрання керівного органу ОТГ (голови, депутатів ради ОТГ, старост) для представлення інтересів села - якщо кількість жителів більше 50 людей - або кілька сіл в управлінні ОТГ). Кількість депутатів у раді залежить від кількості виборців (до 1000 виборців - 12 депутатів; від 1000-3000 виборців - 14 депутатів; 3000 – 5000 виборців - 22 депутата; 5000 - 20 000 виборців -26 депутатів і т. д.). Рада підкоряється лише громаді [15].

Безпосереднє управління ОТГ (включаючи управління фінансами) здійснює виконавчий комітет, створений радою. До його складу входять голова ради, заступник голови виконавчого органу ради, секретар виконавчого комітету, начальники відділів та управлінь, секретар ради, старости, інші (підприємці, громадські активісти тощо, крім депутатів місцевих рад). Рада та виконавчий комітет знаходяться на одному рівні, але крім того, виконавчий комітет несе відповідальність і знаходиться під контролем ради. Тобто, якщо виконавчий комітет приймає рішення яке порушує закон, рада має повноваження скасувати рішення.

Рада також може створити власні установи для управління освітою, охороною здоров'я, міським розвитком тощо. Ці установи є приєднаними до виконавчого комітету.

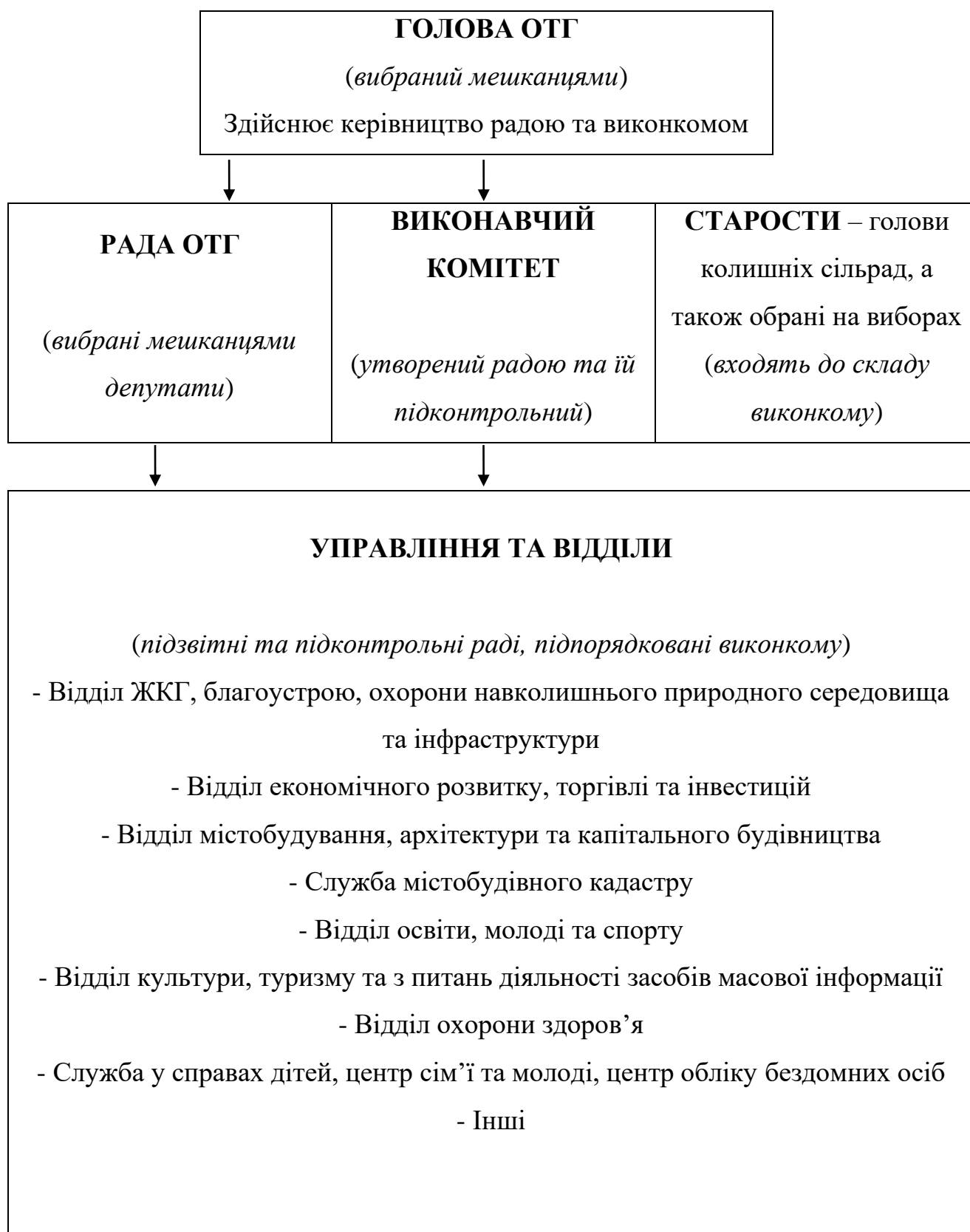

Рис. 1.1. Умовна структура органів управління ОТГ

Відповідальність та повноваження органів ОТГ дуже широка - від розробки стратегій розвитку до організації благоустрою села та селища, що є частиною ОТГ. Зокрема, Рада затверджує бюджет ОТГ. Утворює виконавчий комітет. Встановлює місцеві податки та збори та визначає соціально-економічний та культурний розвиток ОТГ. В свою чергу виконавчий комітет забезпечує виконання бюджету ОТГ. Координує діяльність відділів, управлінь, установ, комунальних підприємств (КП) та організацій ОТГ. Залишає за собою право змінювати / відкликати дії підлеглих відділів, управлінь та їх працівників посадових осіб.

Розвиток ОТГ повинен відповідати загальній стратегії розвитку регіону, щоб створити сильний конкурентний регіон і збалансувати область в країні. На практиці “перетворення” ОТГ на регіональну стратегію може фінансуватися з обласного бюджету під програми регіонального розвитку.

На початку 2019 року в країні було створено 876 ОТГ. Однак вибір керівних органів ОТГ, який необхідний для запуску ОТГ, був здійснений лише на рівні 806 ОТГ. Решта чекають призначення виборів 2019 року (включаючи 45 ОТГ, де вибори 2018 року не проводилися через введення воєнного стану в областях де вони розташовані). Загалом 1289 ОТГ мають бути створені відповідно до узгодженого преспективного плану [19].

Об'єднана територіальна громада включає понад 3700 базового рівня територіальних громад (міст, сіл, сіл) або 33,9% усіх місцевих громад країни (за винятком окупованих територій).

Питання, що перешкоджають просуванню реформи розвитку та децентралізації ОТГ, можна розділити на законодавчі та внутрішні. Для формування компетентної громади на рівні влади необхідно вирішувати відповідні проблеми шляхом прийняття відповідних законів: адміністративно-територіального устрою (особливо порядку утворення та ліквідації адміністративно-територіальних одиниць, встановлення та зміна його меж); Служби місцевого самоврядування (щодо надання більшої автономії місцевим органам влади у встановленні умов оплати праці для залучення професійних

кадрів до органів місцевого самоврядування); сектору містобудівної діяльності (просторове планування ОТГ), особливо стосовно можливості, що ОТГ розпоряджатиметься землею на території за межами місця проживання; добровільне об'єднання територіальних громад (з метою формування територіальних громад та надання дозволу лише КМУ, а не державі). Включення вдосконаленого процесу затвердження потенційних планів на цьому рівні, де місцеві олігархи створюють власні ОТГ та лобіюють прибуток). Існують внутрішні бар'єри для розвитку ОТГ. Відсутність фінансування, брак кваліфікованих кадрів, міграція ОТГ за межі, неформальна зайнятість та низька активність населення для вирішення проблем громад. Також слід враховувати сфери освіти та охорони здоров'я, які погано реформуються. Багато нагальних проблем у цих сферах стоять на плечах ОТГ.

РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

2.1 ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ, ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КРАЇНИ

В умовах децентралізації було запроваджено новий підхід до здійснення діяльності з фінансування місцевих органів влади та розширення прав об'єднаних територіальних громад. З точки зору середньострокової та довгострокової перспективи, особливу увагу слід приділяти розвитку ключових сфер розвитку об'єднаних територіальних громад. Він враховує умову, специфіку кожної регіональної громади, вивчає світовий досвід, адаптується до української реальності з цього питання та всіх учасників бюджетного процесу для забезпечення досягнення довгострокових цілей. Щоб мати можливість ефективно здійснювати економічне та соціальне управління місцевими органами влади, місцеві органи влади мають бути забезпечені відповідними власними ресурсами. У той же час необхідна порівняльна автономія при встановленні податків та інших обов'язкових платежів, які є джерелом доходу для відповідного бюджету. Вчені вважають, що їх погляд на екологічне регулювання та оподаткування природоохоронною діяльністю потрібно переглянути. Створення механізму оподаткування для всіх видів природних ресурсів повинно здійснюватися для індивідуальних інтересів платників податків та територіальних громад. Тільки тоді всі підприємці та громадяни країни зацікавляться раціональним використанням природних ресурсів. Це не тільки допомагає відновити ресурси, але й зібрати достатньо грошей для захисту, зберігання та відновлення довкілля у багатьох частинах країни для вирішення проблем. навколишнє середовище [2, 8, 9]. Підвищення ефективності видатків місцевого бюджету включає моніторинг ефективності витрат, підвищення якості управління фінансовою діяльністю, уникнення неефективного використання бюджетних коштів, забезпечення своєчасного

фінансування витрат, включає пошук шляхів посилення соціальної, мотивуючої та регулюючої ролі оподаткування. Отже, ефективність системи створення та використання місцевих бюджетів залежить від ефективності загального функціонування бюджетної системи, успішної реалізації грошово-кредитної політики і, таким чином, гарантує прогресивний соціально-економічний розвиток країни, обслуговуючи державні та місцеві інтереси.

2.2 ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ БОЧЕЧКІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Відповідно до реформування Концепції органів місцевого самоврядування та реформ територіальної влади в Україні, основними діями, що сприяють створенню ефективної місцевого самоврядування, є диференціація різних рівнів влади в межах - незалежність та адміністративні органи. Що покращує надані послуги та блага.

Особливості формування бюджету ОТГ такі:

1. Бюджет ОТГ має міжбюджетні відносини з держбюджетом (законодавство про державний бюджет на плановий рік допускає обсяг міжбюджетних трансфертів, якщо є підстави для виконання та отримання між відповідними бюджетами. Це – базова дотація, освітня та медична субвенції, інші субвенції та дотації (статті 97, 99, 100, 102, 103-2, 103-4 та 103-4 та стаття 108 Бюджетного Кодексу) [1].

2. 60% податку на доходи фізичних осіб додається до доходу, а не доходу, отриманого до їх об'єднання бюджеті. (Раніше цей податок включався до бюджету району. Джерела надходжень до бюджету ОТГ перераховані у статтях 64 (Загальний фонд), 69-1 (Спеціальний фонд) та 71 (Бюджет розвитку) Бюджетного Кодексу) [1].

3. Окрім витрат на здійснення самоврядних повноважень, видатки, дозволені державою для її здійснення, тобто видатки на утримання бюджетних закладів - освіта, культура, охорона здоров'я, фізична культура та спорт, соціальний захист та видатки на соціальне забезпечення визначені у статтях 71, 89 та 91 Бюджетного Кодексу). Джерелами фінансування є як доходи, перелічені у Бюджетному Кодексі за бюджетами ОТГ, так і з державного бюджету міжбюджетні трансферти (базові дотації, освітні та медичні субсидії, інші дотації та субсидії) [1].

4. Реалізуйте горизонтальну рівність. Це означає надання базового внеску (80% від суми, необхідної для досягнення 0,9) до місцевих бюджетів, де ставка податку в Україні нижче 0,9, підвищуючи безпеку . Якщо рівень податкової спроможності в бюджеті ОТГ знаходиться в середньому для України межах 0,9-1,1, рівень податкової спроможності не буде досягнутий. У випадку, якщо бюджет ОТГ, середня ставка податку в Україні перевищує 1,1, перемістить частину надходжень до державного бюджету (реверсна дотація). Водночас, як і в системі збалансування місцевих бюджетів, фонд повністю не вилучається, а лише 50% від податкового індексу 1,1 порівняно із середнім показником в Україні. Особливістю цього є те, що реверсна дотація є джерелом фінансування базової дотації. У той же час, як і в інших бюджетах (обласних, районних, міських) оцінка здійснюється лише одним податком, податком на доходи фізичних осіб. Ця проблема була вирішена ст. 99 коду. Решта платежів може вільно використовуватися місцевою владою [13]. Для виконання повноважень, передбаченого державою, будуть надані відповідні пропозиції: субсидії, освітні та медичні субсидії, субсидії на інфраструктуру громади тощо. Крім того, поправка надала право органам місцевого самоврядування затверджувати місцеві бюджети незалежно від дати прийняття закону про державний бюджет.

5. Децентралізація ОТГ, крім зростання власних фінансових можливостей, означає економічний розвиток, такий як зовнішні запозичення,

самовідбір місцевих бюджетних установ для розвитку та самодостатність бюджетних установ .

Форма доходів та витрат районного бюджету міста (якщо вони створені) визначається відповідно до повноважень міською радою, наданих міській районній раді.

Розподіл міжбюджетних трансфертів між бюджетами: міським та районним в місті (у разі його створення) здійснюється у порядку, погодженому міською радою.

Якщо району у місті підпорядковується інші міста, села чи селища, склад доходу та видатку бюджету цього міста, села чи селища, обсяг міжбюджетних трансфертів обговорюються у порядку який відповідно до процедури, затверджується міською радою [1].

Розглянемо як вплинула фінансова децентралізація на доходну частину бюджету Бочечківської об'єднаної територіальної громади.

Таблиця 2.1

Доходи Бочечківської сільської ради до та після децентралізації

Найменування доходів бюджету	До децентралізації		Після децентралізації	
	Загальний фонд, тис.грн.	Спеціальний фонд, тис.грн.	Загальний фонд, тис.грн.	Спеціальний фонд, тис.грн.
ПДФО	0,0	0,0	10642,9	0,0
Рентна плата	273,7	0,0	561,7	0,0
Внутрішні податки на товари та послуги	14,0	0,0	37,5	0,0
Місцеві податки	1376,6	0,0	4474,1	0,0
Податок на майно	791,3	0,0	2628,9	0,0
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	1,8	0,0	7,1	0,0

Продовж.табл. 2.1

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	0,1	0,0	0,3	0,0
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	16,8	0,0	100,3	0,0
Земельний податок з юридичних осіб	0,7	0,0	4,5	0,0
Орендна плата з юридичних осіб	598,7	0,0	2214,7	0,0
Земельний податок з фізичних осіб	16,7	0,0	38,3	0,0
Орендна плата з фізичних осіб	156,5	0,0	263,7	0,00
Єдиний податок	585,3	0,0	1845,2	0,0
Єдиний податок з юридичних осіб			37,1	
Єдиний податок з фізичних осіб	45,7		170,4	
Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків	539,6	0,0	1637,7	0,0

Продовж.табл. 2.1

Екологічний податок	0,0	1,6	0,0	2,4
Надходження від викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення	0,0	1,6	0,0	2,4
Неоподатковані надходження	171,6	7,6	328,7	70,7
Власні надходження бюджетних установ	0,0	7,6	0,0	0,0
Офіційні трансферти	0,0	0,0	207,7	500,0
Цільовий фонд	0,0	0,0	0,0	41,0
Всього доходів	1835,9	9,2	16252,6	614,1

Місцеві податки і збори є основним бюджетоутворюючим джерелом у складі власних доходів загального фонду сільського бюджету [40].

Аналізуючи данні таблиці видно що в цілому доходи після децентралізації збільшились на 15021,6 тис.грн., в першу чергу це збільшення виникло в зв'язку з тим, що до децентралізації до сіл не зараховувалось ПДФО, а після децентралізації 60% ПДФО зараховується до ОТГ. Рентна плата зросла на 288,0 тис.грн. Найсуттєвіше збільшення відбулося в місцевих податках та зборах на 3097,5 тис.грн. Найбільше збільшення відбулося в частині податок на майно на 1837,6 тис.грн., в зв'язку зі збільшенням на законодавчому рівні ставки та збільшенням кількості платників. А саме орендна плата з юридичних осіб на 1616,0 тис.грн., та орендна плата з фізичних осіб на 107,2 тис.грн.

Також збільшився єдиний податок на 1259,9 тис.грн.і теж в зв'язку зі збільшенням на законодавчому рівні ставки та збільшенням кількості платників. Офіційні трансферти зросли на 707,7 тис.грн. та цільовий фонд на 41,0 тис.грн. Тож можна зробити висновок, що децентралізація має позитивний вплив на збільшення дохідної частини та наповнення бюджету в цілому.

2.3 ФІНАНСУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ БОЧЕЧКІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У відповідності до статті 89 Бюджетного кодексу України, видатки з єдиного бюджету територіальної громади включають:

"1) освіта:

а) освіта дошкільна;

б) освіта середня: заклади навчальні загальноосвітні (заклади навчальні загальноосвітні всіх класів, школи професійної підготовки (інтернати) (школи, визначені підпунктом 7 «а» статті 87 та підпунктом 2 «а-1» частини першої статті 90 цього Кодексу), ліцей (школа-інтернат), гімназія (школа-інтернат), університет (школа-інтернат) (заклад навчальний загальноосвітній, визначений пунктом 2 "а-1" статті 90 цього Кодексу)), Вечірні (змінні) школи); навчальні заклади " навчальні дошкільні навчальні заклади-загальноосвітні ", " навчальні заклади загальноосвітні заклади-дошкільні " [1];

с) заклади навчальні для громадян, які потребують підтримки та реабілітації соціальної: інтернати, заклади загальноосвітні навчальні для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дитячі будинки, навчально-реабілітаційні центри (кількості учнів якщо не менше 70%) - школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, сімейного типу будинки, реабілітаційні та навчальні центри розміщені у відповідних містах та районах, будинки сімейного типу дитячі, прийомні сім'ї та сім'ї патронатних вихователів та комплексні інклюзивно-ресурсні центри.

г) інші програми державні освітні.

д) вища освіта

д) позашкільна освіта;

д) професійна освіта за регіонально важливими міськими бюджетами (для оплати послуг з навчання на основі регіонального замовлення на території цих міст) [1];

2) Охорона здоров'я:

а) поліклінічна, амбулаторна та стаціонарна допомога (загальна лікарня, відділення спеціалізованої медицини, пологовий будинок, лікарня та амбулаторія, загальна стоматологічна клініка, обласна лікарня);

а-1) первинна медична допомога (клініки, акушерки, перша допомога, швидка допомога, первинні медичні центри, інші послуги первинної медико-санітарної допомоги);

б) програми медичної освіти (міські та обласні оздоровчі центри та заходи з медичної освіти);

в) інші державні медичні та санітарні програми (регіональні медичні асоціації, центри медичної статистики, програми добровільної санітарії автопідприємства санітарного транспорту) та інші заходи);

г) комунальні послуги та енергопостачання для лікарень (закладів охорони здоров'я) ;

д) оплата медичних послуг за рахунок спів фінансування, щодо надання медичних послуг у сфері охорони здоров'я, надання соціальних медичних послуг для покриття витрат установ, що належать громаді, або спільно керуються установами та енергетичними установами. Що перебувають під контролем районної ради;

е) заклад, що базується на громадах, розроблений для розвитку та підтримки медичних центрів охорони здоров'я, що належать районній раді, у власності сільських, приміських або громадських громад, які надають медичні послуги населенню або перебувають у власності місцевих громад. Надання медичних послуг співтовариства. Обсяг місцевої програми охорони здоров'я відповідно до державної програми охорони здоров'я;

ж) регіональні програми охорони здоров'я [1].

3) Соціальний захист та соціальне забезпечення:

а) програми соціального забезпечення: дитячі притулки, дитячі соціально-психологічні реабілітаційні центри, сироти , соціальні притулки для дітей (70% дітей у цих центрах знаходяться у відповідному місті чи районі) регіональні

центри соціального обслуговування (надають соціальні послуги); центри соціального обслуговування; центри соціальної реабілітації для дітей з обмеженими можливостями. Професійна реабілітація для людей з обмеженими можливостями, компенсація людям, які надають соціальну допомогу людям похилого віку, інвалідам, інвалідам, пацієнтам, які не є незалежними та потребують зовнішньої допомоги.

б) соціального захисту державні програми: «допомога сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, дітям з тимчасовими умовами, інвалідам I та II групи внаслідок психічних розладів Особи, які не мають права на пенсію та втрату працездатності, за винятком соціальної підтримки інвалідів (інвалідності)), інвалідів, які піклуватися про інвалідів I групи та 80-річних людей.

виплати додаткові (житлові субсидії для населення) призначені для покриття витрат на житлово-комунальні послуги та інтереси певних громадян. Законодавство України вимагає, щоб ціль військового закону мала "свідоцтво про соціальний захист про статус ветеранів". Хтось із особливим талантом перед своєю країною. Вдови (вдівці) та померлі (загиблі) батьки осіб, які мають особливі таланти перед рідним містом та Батьківщиною. Людина з особливими трудовими навичками перед своєю країною. Жертви нацистських переслідувань; ветерани військових; фахівці правоохоронних органів. Ветерани національної поліції; Ветерани податкової служби; Спеціалісти державної пожежної безпеки; Ветерани державної в'язниці; Ветерани цивільної безпеки; Українські службовці спеціального зв'язку та захисту інформації. Ветерани загиблих (померлих) військової служби, ветерани правоохоронних органів, ветерани національної поліції, ветерани податкової міліції, ветерани державних пожежників, ветерани державних правоохоронних органів, пенсійне забезпечення цивільної оборони Державні службовці, що захищають військову та українську інформацію; звільнення за віком, хворобою або роками служби в українських службах безпеки. Особи, які були виключені з громадських служб через вік, хворобу чи втрату працездатності за час роботи; звільнені з

військових стали інвалідами під час військової служби. Батьки та родина військових спеціального зв'язку та захисту інформації, які загинули (померли) або пропали безвісти під час роботи у військових. Громадяни та сім'ї військових та батьки військових та члени, які загинули (померли) або були втрачені у своїх обов'язках. Реабілітовані інваліди або громадяни, які вийшли на пенсію внаслідок репресій. Повернення в Україну на постійне проживання. Громадяни, постраждалі внаслідок Чорнобильської катастрофи; чоловіки та опікуни (на час опіки) дітей загиблих громадян, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, пенсіонерів у галузі захисту рослин відповідно до статті IV статті 20 Закону України «Захист рослин»; Громадяни, згідно зі статтею «1» 3 частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я, частини статті V 29 Закону України «Про культуру», частини другої статті 30 Закону України «Про бібліотеки та бібліотечну діяльність», частини першої статті 57 Закону України "про освіту"; добріше L Війна; багатодітні сім'ї, дитячі будинки, ясла з принаймні трьома і більше дітьми відповідно та сім'ї (крім багатодітних сімей), які мають щонайменше трьох і більше дітей, включаючи дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням; доставку повідомлень громадянам щодо призначення дотації;

Виплата соціальної допомоги, що надається державою сиротам та дітям без догляду, та фінансова підтримка вихователів та батьків, які надають соціальну допомогу для надання соціальних послуг у дитячих будинках та прийомних сім'ях "гроші йдуть за дитиною";

Оплата послуг із захисту дітей та виплата на утримання дітей в патронатних сім'ях;

в) програми підтримки будівництва (реструктуризації) житла для конкретних категорій громадян.

г) заходи щодо реалізації районних та міських програм та державної політики щодо дітей, молоді, жінок та сімей. Включає догляд та програми для громадських послуг в районах та містах для сімей, дітей та молоді.

4) Державні культурні, освітні, театральні та розважальні програми (місцеві, селищні, міські палаци та будинки культури, клуби, розважальні центри, інші клубні заклади, бібліотеки, театри, районні (міські) бібліотеки або районні центри (бібліотеки)), дитяча естетична освітня школа, включаючи бібліотеку центральної бібліотечної системи, музеї, виставки, палаци, заклади культури, академічні, національні, зоологічні, заклади суспільної власності);

5) спорт та фізична культура: догляд та виховання всіх видів дитячих та юнацьких спортивних шкіл, фізична культура та спортивні заходи, усі українські громадські заклади культури та місцеві організації фінансової підтримки місцевих спортивних центрів ". [1]

З бюджету Бочечківської сільської об'єднаної територіальної громади здійснюються фінансування таких установ і заходів.

Таблиця 2.2

Видатки Бочечківської сільської ради до та після децентралізації

Найменування доходів бюджету	До децентралізації		Після децентралізації	
	Загальний фонд, тис.грн.	Спеціальний фонд, тис.грн.	Загальний фонд, тис.грн.	Спеціальний фонд, тис.грн.
Бочечківська сільська рада				
Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення), міської, селищної, сільської рад	545,6	25,0	2097,8	44,1
Організація та проведення громадських робіт	12,9	0,0	28,6	0,0

Продовж. табл.2.2

Інші видатки на соціальний захист населення	51,0	0,0	132,0	0,0
Бібліотеки	72,2	1,5	232,4	1,5
Палаці і будинки культури, клуби та інші заклади клубного типу	264,0	207,9	739,9	291,7
Забезпечення діяльності місцевих центрів фізичного здоров'я населення `Спорт для всіх` та проведення фізкультурно-масових заходів серед населення регіону			5,0	0,0
Підтримка спорту вищих досягнень та організацій, які здійснюють фізкультурно-спортивну діяльність в регіоні	1,0	0,0	3,0	0,0
Забезпечення функціонування водопровідно-каналізаційного господарства			1,4	0,0
Благоустрій міст, сіл, селищ	67,6	0,0	472,9	0,0
Реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку території			0,00	421,2
Розробка схем та проектних рішень масового застосування	60,0	0,0	120,0	0,0
Утримання та розвиток інфраструктури доріг	147,0	0,0	1357,5	435, 0
Місцева пожежна охорона	273,0	0,0	605,2	0,0

Продовж. табл.2.2

Проведення місцевих виборів			207,7	0,0
Інші субвенції	114,6	0,0	567,6	47,0
Утилізація відходів	0,0	1,6	0,0	4,0
Цільові фонди, утворені ВР АРК, органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади	0,0	0,0	0,0	41,0
Всього видатків	1609,0	236,0	6571,1	1285,4

На основі аналізу [40] структури видатків можна зазначити, що після децентралізації основним напрямом видатків є саме організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності сільської ради яке зросло по загальному фонду на 1552,2 тис.грн, а по спеціальному на 19,1 тис.грн., в зв'язку зі зміною структури оплати праці працівників сільської ради та старостинських округів. Також вагому частку займають видатки на житлово-комунальні господарства та будівництво в частинах благоустрій сіл, селищ збільшилось на 405,3 тис.грн. по загальному фонду, реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку території на 421,2 тис.грн. по спеціальному фонду, розробка схем та проектів на 60,0 тис.грн. по загальному фонду та утримання і розвиток інфраструктури доріг на 1210,5 тис.грн. по загальному фонду та 435,0 тис.грн. по спеціальному фонду. Підвищуються видатки на соціальний захист населення, культуру та мистецтво, а саме: видатки на організацію та проведення громадських робіт та інші видатки на соціальний захист населення зросли на 96,7 тис.грн., що до видатків сфери культури та мистецтва зріст відбувся на в цілому по загальному фонду на 643,1 тис.грн, а по спеціальному на 83,8 тис.грн. Це підтверджує той факт, що об'єднані територіальні громади насправді мають змогу розпоряджатися своїми

фінансовими ресурсами в тій мірі, як вважають за необхідне. Проте в даній ситуації необхідно зазначити, що не дивлячись на спрямування реформи децентралізації на підвищення автономності та незалежності ОТГ, державою має бути установлений чіткий контроль та пряма підзвітність перед вищими органами державної влади з використання фінансових ресурсів громад.

2.4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Фінансові ресурси ОТГ включають доходи та кошти, виділені з державного бюджету. Сам дохід усіх створених об'єднаних територіальних громад збільшився на 62,1% у 2018 році порівняно з 2017 роком (до 20,9 млрд. грн.) (для порівняння, виходячи з даних 665 ОТГ, які працювали в 2017 та 2018 роках, але без ОТГ які запущені у 2018 році). Власний дохід включає частину національного податку (податок на доходи фізичних осіб, акциз, орендна плата тощо), місцеві податки та збори (єдиний податок, податок на майно, податок на землю та туризм) і інші доходи (штрафи, надходження, гранти тощо).

Друга частина доходу ОТГ - це кошти, які безпосередньо та безкоштовно передаються ОТГ з державного бюджету у вигляді субсидій та дотацій. Ці кошти будуть використані для розвитку та освіти ОТГ, медицини та соціального захисту. Частка коштів, які надходять з державного бюджету, буде змінюватися в межах 65-75% від загального доходу ОТГ. Основна різниця субсидій від дотації полягає в тому, що, хоча субсидії чітко визначають напрямки використання, немає обмежень щодо напрямку використання дотації. Виходячи з того, наскільки оподатковується певний бюджет ОТГ, дотації отримуються з державного бюджету (базового, стабілізованого) або перераховуються до державного бюджету (реверсна) в порівнянні з таким же середнім показником усіх місцевих бюджетів країни. Дотації в першу чергу спрямовані на фінансування поточних потреб громади. Відповідно до аналізу

фінансових показників ОТГ за дев'ять місяців 2018 року, три з чотирьох 665 ОТГ отримали дотації (тобто вони отримали базові дотації з державного бюджету). 16% від усіх ОТГ (тобто перерахована частина коштів у вигляді реверсної дотації до державного бюджету), і 9% усіх ОТГ оподаткованість бюджету коливалася в межах середньоукраїнського індексу (не отримуючи базових дотації з державного бюджету та переводячи реверсну дотацію до державного бюджету).

Найважливішою субвенцією на сьогодні залишається субвенція що надходить з державного бюджету на розвиток об'єднаних територіальних громад. А також субсидії на реконструкцію, будівництво, обслуговування та ремонт доріг загального користування, які мають регіональне значення. Субвенції на реалізацію конкретних регіональних соціально-економічного розвитку заходів. Субвенція на формування інфраструктури ОТГ. Субвенції на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток систем охорони здоров'я в сільській місцевості та інших районах. Крім того, державні бюджети забезпечують місцеві бюджети субвенціями на освіту та медичну допомогу, субвенціями на виплату малозабезпеченим сім'ям допомоги, субвенцію на надання житлових субсидій та пільг на оплату природного газу.

Витрати територіальних громад часто споживаються як "залатування дір", а не інвестиції в розвиток (наприклад, більшість витрат спрямовується на підтримку державних установ (деякі ОТГ мають понад 80% доходу). Об'єднані територіальні громади отримують розширену відповідальність та повноваження за покриття витрат громади, але зазвичай за допомогою ремонту та будівництва доріг, центрів надання адмінпослуг, персоналу фельдшерсько-акушерського пунктів та амбулаторних центрів, шкіл і дитячих садків, стадіонів і басейнів, води та каналізації, вуличних ліхтарів тощо можна створити ОТГ і швидко переглянути позитивні зміни.

Класифікуються міжбюджетні трансферти таким чином:

- 1) базові дотації (трансферт, що здійснюється з бюджету державного до бюджету місцевого для вирівнювання територіального податку);

2) субвенції;

3) реверсна дотація (кошти, що передаються до бюджету державного з бюджету місцевого на вирівнювання територіального податку);

4) додаткові дотації. [1]

Державний бюджет України може запропонувати наступні трансферти до місцевого бюджету:

1) базові дотації;

3) субвенції на виконання програм та заходів соціального захисту;

4) додаткові дотації встановлені державою внаслідок надання пільг для компенсації втрат доходів місцевого бюджету;

4-2) додаткові дотації на здійснення видатків з бюджету державного на утримання освітніх та медичних закладів.

5) субвенції на реалізацію інвестиційних проектів.

6) субвенція на освіту;

8) субвенція медична;

10) субвенція для забезпечення виконання заходів, осіб які проживають в зоні спостереження щодо компенсації соціально-економічних ризиків;

11) субвенція на утримання водопровідних споруд безпечним способом та на ліквідацію проектів підприємств торфодобувної промисловості та вугільної за умови співфінансування (50%);

11-1) субвенція для фінансування реконструкції, будівництва та утримання автомобільних доріг місцевого значення загального користування, доріг та вулиць у населених пунктах комунальної власності;

12) інші субвенції та інші додаткові дотації.

2) Порядок та умови надання бюджету місцевому з державного бюджету субвенцій встановлених Кабміном.

Порядок та умови надання з бюджету державного бюджету місцевому субвенції, визначені вперше Законом про Державний бюджет України, будуть затверджені Кабінетом Міністрів України протягом 30 днів з дня набрання чинності.

Розподіл між бюджетами місцевими додаткових дотацій здійснюється на основі стандартів, встановлених Кабінетом Міністрів України.

3. Державний бюджет України затверджує обсяг міжбюджетного трансферту для кожного з відповідних бюджетів місцевих окремо, якщо є підстави відповідних міжбюджетних трансфертів для надання та отримання. [1]

В зв'язку з фінансовою децентралізацією у громад збільшуються фінансові можливості, відповідно до Бюджетного Кодексу України змінюються структура доходної частини бюджету, збільшується відсотки зарахування податків до місцевого бюджету в зв'язку з цим збільшується коефіцієнт платоспроможності, в результаті чого з більшість бюджетів ОТГ вилучається реверсна дотація до державного бюджету.

РОЗДІЛ 3 РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОТГ

3.1 ХАРАКТЕРИСТИКА НОВОСТВОРЕНОЇ БОЧЕЧКІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

На території Сумської області Конотопського району 30 квітня 2017 року (Постановою ЦВК) створена Бочечківська територіальна громада, площа якої складає 328,1 кв.м.

Таблиця 3.1

Склад Бочечківської територіальної громади

Сільська рада	Населення, чол..
Бочечківська сільська рада	1210
Козацька сільська рада	1649
Сахнівська сільська рада	691
Хижківська сільська рада	302

Бочечківській сільській раді підпорядковуються такі населені пункти:

- село Бочечки (1210 чол.)

Козачанській сільській раді підпорядковуються чотири населені пункти.

Таблиця 3.2

Склад Козачанської сільської ради.

Населені пункти	Чисельність
село Козацьке	1522
село Новомутин	111
село Щекинське	10
село Вовчик	6

Сахнівській сільській раді підпорядковуються три населені пункти.

Таблиця 3.3

Склад Сахнівської сільської ради

Населені пункти	Чисельність
село Сахни	419
село Бондарі	258
село Савойське	14

Хижківській сільській раді підпорядковуються два населені пункти.

Таблиця 3.4

Склад Хижківської сільської ради

Населені пункти	Чисельність
село Хижки	287
село Прилужжя	15

Громади отримають фінансові ресурси, якими зможуть самостійно розпоряджатися за напрямками видатків, визначеними у статті 89 Кодексу. З районного рівня бюджетів після передачі повноважень об'єднаним громадам будуть надаватись послуги медицини другого рівня та проводитись видатки на заходи загально районного значення, обласний же бюджет буде фінансувати освіту (на утримання шкіл), підготовку кадрів та медичну галузь. Ці видатки також проводяться за рахунок субвенцій з Державного бюджету та доходів, які закріплені Кодексом.

На території Бочечківської громади функціонує:

- 2 навчально-виховних комплекси,

- 2 амбулаторії загальної практики сімейної медицини,
- 2 фельдшерських та 1 фельдшерсько-акушерський пункт,
- 2 будинки культури та 3 клуби,
- 4 бібліотеки.

Розглянемо податки і збори встановлені на території Бочечківської сільської ради, відповідно до статей 10, 12, 21, 265-267, 269-289, 293 Податкового Кодексу України, пункту 24 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Таблиця 3.5

Податки та збори Бочечківської сільської ради

1. Податок на майно		
плата за землю	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	транспортний податок
Об'єкти оподаткування		
1) об'єкти оподаткування земельним податком визначено пунктом 270.1 статті 270 Податкового кодексу України;	1) визначено пунктом 266.1 статті 266 Податкового кодексу України.	1) визначено пунктом 267.1 статті 267 Податкового кодексу України.
2) об'єкти оподаткування орендною платою визначено пунктом 288.3 статті 288 Податкового кодексу України.	2) Об'єкт оподаткування визначено пунктом 266.2 статті 266 Податкового кодексу України.	2. Об'єкт оподаткування визначено пунктом 267.2 статті 267 Податкового кодексу України.

База оподаткування:		
1) базу оподаткування земельним податком визначено пунктом 271.1 статті 271 Податкового кодексу України;	визначено пунктом 266.3 статті 266 Податкового кодексу України.	визначено пунктом 267.3 статті 267 Податкового кодексу України.
2) базу оподаткування орендною платою визначено пунктом 288.4 статті 288 Податкового кодексу України.		
Ставки/розмір		
Ставка податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено, встановлюється у відсотках від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області. Одиниця площі оподаткованої земельної ділянки визначається: - у межах населеного пункту 1 (один) метр квадратний (кв.метр); - за межами населеного пункту – 1 (один) гектар (га).	Ставки податку визначено у додатку Б «Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» [40]	Визначена пунктом 267.4 статті 267 Податкового кодексу України.

Пільги зі сплати земельного податку	
<p>1) перелік пільг для фізичних осіб визначено статтею 281 Податкового кодексу України;</p> <p>2) перелік пільг для юридичних осіб визначено статтею 282 Податкового кодексу України;</p> <p>3) перелік пільг для фізичних та юридичних осіб, наданих у межах норм пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України, визначено у <i>додатку А</i> «Пільги зі сплати земельного податку» [40];</p> <p>4) перелік земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком визначено статтею 283 Податкового кодексу України;</p> <p>5) порядок та особливості застосування пільг визначено пунктами 284.2 – 284.3 статті 284 Податкового кодексу України.</p>	<p>1) перелік пільг та особливості їх застосування визначено пунктом 266.4 статті 266 Податкового кодексу України;</p> <p>2) перелік пільг для фізичних та юридичних осіб, наданих у межах норм підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України, визначено у <i>додатку В</i> «Пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» [40];</p> <p>3) перелік об'єктів нерухомості, які не підлягають оподаткуванню податком, визначено підпунктом 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Податкового кодексу України.</p>

2. Єдиний податок
Платників єдиного податку визначено статтею 291 Податкового кодексу України
Ставки єдиного податку визначено статтею 293 Податкового кодексу України та у <i>додатку Г</i> «Ставки єдиного податку» [40]
Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку визначено статтею 295 Податкового кодексу України
Особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і борів платниками єдиного податку визначено статтею 297 Податкового кодексу України.
Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування визначено статтею 298 Податкового кодексу України.
3.Туристичний збір
Платників туристичного збору визначено пунктом 268.2 статті 268 Податкового кодексу України.
Базу справляння збору визначено пунктом 268.4 статті 268 Податкового кодексу України.
Ставку туристичного збору визначено у <i>додатку Д</i> «Ставка туристичного збору» [40]
Податкові агенти визначені пунктом 268.5 статті 268 Податкового кодексу України. Справляння туристичного збору на території Бочечківської сільської ради здійснюється: 1) адміністраціями готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та іншими закладами готельного типу, санаторно-курортними закладами;

Продовж.табл. 3.5

<p>2) квартирно - посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб на поселення у будинки (квартири), що належать фізичним особам;</p> <p>3) юридичними особами або фізичними особами – підприємцями, які уповноважуються сільською радою справляти збір на умовах договору, укладеного з сільською радою. До моменту укладання такого договору, в разі здійснення діяльності з надання послуг з тимчасового проживання (ночівлі), такі особи теж мають статус податкового агента.</p>
<p>Особливості справляння збору визначено пунктом 268.6 статті 268 Податкового кодексу України.</p>
<p>Порядок сплати збору визначено пунктом 268.7 статті 268 Податкового кодексу України.</p>

3.2. ЗАХОДИ ПОЛІПШЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ НА РІВНІ БОЧЕЧКІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Заходами поліпшення управління фінансами на рівні Бочечківської об'єднаної територіальної громади є установлення ставок та пільг з плати за землю та податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, а також ставок єдиного податку та туристичного збору відповідно до вимог Податкового кодексу України, отримання до сільського бюджету прогнозованих податкових надходжень, забезпечення виконання програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, фінансування бюджетної сфери в галузях культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Індикаторами досягнення цілей регулювання та зменшення масштабів проблеми є:

- кількісні, а саме:

- надходження земельного податку до дохідної частини сільського бюджету;

- надходження податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки до дохідної частини сільського бюджету (у зв'язку зі зростом мінімальної заробітної плати);

- надходження єдиного податку до дохідної частини сільського бюджету (у зв'язку зі зростом мінімальної заробітної плати);

- часовий, а саме дія протягом бюджетного року;

- якісний, а саме: забезпечення виконання сільських цільових програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, фінансування бюджетної сфери в галузях культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Ринкові механізми не можуть бути застосовані при адмініструванні податків. Доцільним є втручання держави шляхом делегування органам місцевого самоврядування повноважень з установлення ставок земельного податку, податку на нерухоме майно, єдиного податку, та туристичного збору та надання обґрунтованих додаткових пільг зі сплати земельного податку певним категоріям землекористувачів, та власникам нерухомого майна як це визначено Податковим кодексом України.

Отже, установлення ставок та пільг по місцевих податках можливе лише шляхом ухвалення відповідного рішення сільської ради.

Відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України органам місцевого самоврядування надано право встановлювати пільги зі сплати за землю. Ураховуючи зазначене, пільги зі сплати за землю встановлюються Податковим кодексом України та рішенням на відповідний рік.

Такі пільги надаються з метою зменшення дотацій з державного або місцевого бюджетів органам державної влади та місцевого самоврядування.

Кожен податок є важливою складовою доходів бюджету, оскільки забезпечує внесок у його наповнення. Згідно з бюджетним законодавством місцеві податки є основним джерелом надходжень загального фонду сільського бюджету, за рахунок якого утримуються бюджетні установи, що забезпечують надання послуг населенню в галузях культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту. Також фінансуються соціально важливі місцеві цільові програми.

Стабільність надходжень, що формують загальний фонд сільського бюджету, дозволяє забезпечити безперерйну життєдіяльність населених пунктів сільської ради в різних сферах, своєчасну виплату заробітної плати працівникам бюджетних установ та провести всі інші соціально важливі видатки, отримати всім мешканцям суспільні послуги в тій чи іншій сфері, якими опікуються органи місцевого самоврядування.

З метою безумовного виконання вимог Податкового кодексу України та недопущення суперечливих ситуацій, а також з метою вирішення проблеми щодо врегулювання питань справляння місцевих податків і зборів в межах Бочечківської сільської ради, необхідно прийняти рішення сільської ради «Про встановлення на території Бочечківської сільської ради місцевих податків і зборів на відповідний рік».

Також для вирішення проблеми стосовно вилучення реверсної дотації до державного бюджету було б не погано внести зміни на державному рівні у формулі розрахунку коефіцієнту платоспроможності або у формулі розрахунку реверсної дотації. Щоб Бочечківська об'єднана територіальна громада могла як найбільше зробити для своєї громади, а саме самостійно вирішувати, які сфери потребують більшої уваги та розвитку і втілювати в життя. Для цього пропоную застосувати коефіцієнт розвитку громади.

Таблиця 3.6

Розрахунок базової та реверсної дотації (за ПДФО)

Визначення середнього показника по Україні для місцевих бюджетів на 2019 рік (для бюджетів міст обласного значення, районних бюджетів та бюджетів ОТГ) [40]	
Надходження ПДФО (60 %) за 2017 рік	76 192 285,9 тис. грн.
Населення станом на 01.01.2018 р.	37 042,1 тис. чол.
Середні надходження на 1 жителя (індекс податкоспроможності)	2056,91 грн. = 76 192 285,9 тис. грн. : 37 042,1 тис. чол.
Граничні межі індексу податкоспроможності:	
верхня — 110 %	2262,6 грн. = 2056,91 грн. x 110 %
нижня — 90 %	1851,22 грн. = 2056,91 грн. x 90 %
Приклади розрахунку трансферту по бюджету ОТГ:	
Реверсна дотація (ОТГ Бочечківської сільської ради)	
Надходження ПДФО (60 %) по ОТГ за 2017 рік	10 642,9 тис. грн.
Населення на 01.01.2018 р.	3,852 тис. чол.
Середні надходження на 1 жителя (індекс податкоспроможності)	2762,95 грн. = 10 642,9 тис. грн. : 3,852 тис. чол.
Реверсна дотація на 1 жителя	$(2762,95 - 2262,6) = 500,35$ грн. x 50 % = 250,18 грн.
Реверсна дотація — всього	250,18 грн. x 3,852 тис. чол. = 963,7 тис. грн.

Розглянемо розрахунок реверсної дотації з застосуванням коефіцієнта розвитку громади.

Для початку розрахуємо коефіцієнт розвитку громади, а саме:

Видатки на благоустрій – 472,9 тис.грн.

Видатки на утримання та розвиток інфраструктури доріг – 1792,5 тис.грн.

Видатки на соціально-культурну сферу – 1691,5 тис.грн.

Всього видатки складають 3956,9 тис.грн.

Але є потреба в асигнуваннях по цим видаткам, а саме:

Видатки на благоустрій – 950,0 тис.грн.

Видатки на утримання та розвиток інфраструктури доріг – 12300,0 тис.грн.

Видатки на соціально-культурну сферу – 3000,0 тис.грн.

Всього потреба складає 16250,0 тис.грн.

Виходячи з цього розраховуємо коефіцієнт:

$3956,9 \text{ тис.грн.} / 16250,0 \text{ тис.грн.} = 0,243$

Таблиця 3.7

Розрахунок реверсної дотації з застосуванням коефіцієнту розвитку громади

Реверсна дотація (ОТГ Бочечківської сільської ради)	
Надходження ПДФО (60 %) по ОТГ за 2017 рік	10 642,9 тис. грн.
Населення на 01.01.2018 р.	3,852 тис. чол.
Середні надходження на 1 жителя (індекс податкоспроможності)	2762,95 грн. = $10\ 642,9 \text{ тис. грн.} : 3,852 \text{ тис. чол.}$
Коефіцієнт розвитку громади	0,243
Реверсна дотація — всього	$963,7 \text{ тис.грн.} * 0,243 = 234,2 \text{ тис.грн.}$

При розрахунку з застосуванням коефіцієнту розвитку громади 729,5 тис.грн. (963,7 тис.грн. – 234,2 тис.грн.) залишається в розпорядженні громади. З кожним роком цей коефіцієнт збільшуватиметься, але ж і громада все менше потребуватиме капіталовкладень.

ВИСНОВОК

В умовах різкого збільшення фінансової підтримки територіальних громад, рекомендується звернути увагу на оптимізацію бюджетних доходів та витрат, а саме:

1. Установлення ставок та пільг з плати за землю та податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, а також ставок єдиного податку та туристичного збору відповідно до вимог Податкового кодексу України, отримання до сільського бюджету прогнозованих податкових надходжень, забезпечення виконання програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, фінансування бюджетної сфери в галузях культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту.

2. Ринкові механізми не можуть бути застосовані при адмініструванні податків. Доцільним є втручання держави шляхом делегування органам місцевого самоврядування повноважень з установлення ставок земельного податку, податку на нерухоме майно, єдиного податку, та туристичного збору та надання обґрунтованих додаткових пільг зі сплати земельного податку певним категоріям землекористувачів, та власникам нерухомого майна.

3. Посилити підтримку корпоративних витрат для забезпечення рівня її розвитку та сприяння її стабільності. З цих витрат основні фонди - сільське господарство та виробництво. Джерело фінансування цих районів пов'язане з тим, що в Україні: сільське господарство має гарні кліматичні умови та найкращі землі (чорноземи); використовується для виготовлення високоякісної сировини, не обробляється та експортується в інші країни, переробляється Куплений знову Україною.

4. Раціоналізувати соціальні витрати (перегляд пільг, розширення платних послуг, перегляд мінімальної зарплати та рівня життя); формування системи підтримки культури, особливо громадських організацій та різних фондів, щоб створити умови для виробництва етнічних культурних продуктів,

які будуть допомагати зменшувати національне фінансове навантаження та національну реалізацію політики в культурній та духовній сферах.

5. Було б не погано внести зміни на державному рівні у формулі розрахунку реверсної дотації для вирішення проблеми стосовно вилучення реверсної дотації до державного бюджету, а саме наприклад застосувати коефіцієнт розвитку громади.

Тому всі ці заходи допоможуть оптимізувати витрати бюджету ОТГ. Ці зміни фактично дозволяють громаді самостійно вирішувати, які сфери потребують більшої уваги та розвитку, не враховуючи диктатуру центрального уряду вищого рівня, оскільки потреби витрат є різними. Фіскальна децентралізація в Україні необхідна для створення умов для конкретних міст, сіл та сіл, які сприяють всебічному розвитку людського середовища, вирішенню проблем та забезпеченню якісних державних послуг. У процесі децентралізації бюджету важливо забезпечити чіткий розподіл влади на всіх рівнях, обов'язки влади та збільшити обсяг доходів власних бюджетів територіальної громади. Основним стратегічним завданням реалізації бюджетної децентралізації є забезпечення адміністративних та регіональних одиниць економічного розвитку. Визначено, що фінансова децентралізація позитивно впливає на розвиток ОТГ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюджетний кодекс України: станом на 12 вересня 2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2456-17>
2. Баранник Л.Б. Державна податкова політика в Україні в контексті нової парадигми розвитку/ Л.Б. Баранник, Ж.В. Піскова // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): наук. журн. – К.: НАУ, 2016. - № 1. – С. 36 – 42.
3. Міронова Л.О. Фінансовий потенціал регіону: теоретичний аспект / Л.О. Міронова, О.В. Моїсеєнко // Вісник ДДФА. – 2013. - №2. – С. 141-149.
4. Міщенко Д.А. Оцінка сучасного стану інвестиційної активності у регіоні та шляхи її підвищення / Д.А. Міщенко, Л.О. Міщенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – №23. – С. 6-9.
5. Міщенко Д.А. Удосконалення механізму управління бюджетними видатками в Україні / Д.А. Міщенко, Л.О. Міщенко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2017. – №3. – С. 13-16.
6. Онищенко В.О. Бюджетно-податковий механізм подолання соціально-економічної диференціації регіонів: теоретичний аспект/ В.О. Онищенко, М.М. Ставнича // Економіка і регіон. – 2009. – №3 (22). – С. 3-8.
7. Піменова М.М. Використання податкових інструментів у контексті стимулювання ресурсозбереження / М.М. Піменова // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. – 2014. – № 2(32). – С. 133-139.
8. Сальникова Т.В. Удосконалення механізму фінансового забезпечення житлового будівництва в Україні / Т.В. Сальникова // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії.- 2016. - № 3 (39).- С. 159- 164.
9. Серьогін С.С. Реформування місцевих фінансів в умовах євроінтеграції / С.С. Серьогін// Аспекти публічного управління. – 2016. - Вип.30-31. - С.87-96.
10. Конституція України: станом на 15квітня 2015р./ Верховна Рада України. – Офіц.вид. – К.: Парлам.вид-во, 1996.

11. Про місцеве самоврядування в Україні: станом на 21 травня 1997р. / Верховна Рада України. – Офіц.вид. – К.: Парлам. Вид-во, 1997. - № 24. – С. 170.
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад: станом на 05 лютого 2012р. / Верховна Рада України. – Офіц.вид. – К.: Парлам. Вид-во, 2015. - №13. – С. 91.
13. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад: станом на 08 квітня 2015р. / Верховна Рада України. – Офіц.вид. – К.: Парлам. Вид-во, 2015.
14. Наталенко Н.В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади / Н. Наталенко// Навчальний модуль. – К.: ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 72 с.
15. Ніколенко В.Ю. Місцеві бюджети як чинник стабільності розвитку регіонів /В.Ю. Ніколенко, С.М. Свешніков, В.В. Юрченко, В.І. Крижановський// Навчальний посібник. – К., 2016. – 41 с.
16. Пелехата О.В. Бюджет розвитку як інструмент сільської територіальної громади в реалізації бюджетної політики економічного зростання / О.В. Пелехата // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2013. – Вип. 6(104). – С. 355-361.
17. Татарин Н.Б. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування / Н.Б. Татарин, В.В. Войтович // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 11. – С. 159-162.
18. Послання Президента України до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України 2001 рік «Про основні напрями бюджетної політики на 2002 рік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/n0001100-01>
19. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм: Наказ Міністерства фінансів України від 17 травня 2011 року № 608 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF11037?an=245>

20. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>

21. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: Розпорядження КМУ від 23.05.2007 р. № 308-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007>

22. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / [О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русін]; Асоціація міст України. – Київ : ВІ ЕН ЕЙ, 2015. – 396 с.

23. Про відкритість використання публічних коштів Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

24. Макрофінансове бюджетування: навчальний посібник / Ватаманюк-Зелінська У.З., Західна О.Р. – Львів: ЛДФА, 2011. – 125 с.

25. Макрофінансове бюджетування : навчальний посібник / У.З. Ватаманюк-Зелінська, Н.В. Шевчук. – Львів : Дизайн-Студія «Папуга», 2015. – 140 с.

26. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник/ [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». – Київ, 2017. – 184 с.

27. Макрофінансове бюджетування: навчальний посібник / Т. С. Бабич, Т. В. Жибер ; [за наук. ред. д. е.н., проф. В. М. Федосова]; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ. : КНЕУ, 2011. – 312 с.

28. Косаревич Н. Проблеми та перспективи реформування місцевих фінансів у контексті адміністративної реформи в Україні / Н. Косаревич // Наук. пр. НДФІ. – 2007. – № 4(41). – С. 37.

29. Лагутін В. Д. Вдосконалення системи міжбюджетних трансфертів у контексті бюджетної реформи в Україні / В. Д. Лагутін, О. Б. Каун // Наук. пр. НДФІ – 2003. – № 3 (22). – С. 70-81.

30. Гладких Д. Особливості планування доходів та витрат бюджету/ Д. Гладких // Вісник НБУ. – 2008. – № 1. – С. 6-8.

31. *Малярчук І. А.* Проблеми формування та реалізації державних цільових програм [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama>.

32. Радул Л.І. Сутність та проблематика бюджетування в Україні / Л.І. Радул [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/radul-li-sutnist-ta-problematika-byudzhetuвання-v-ukrayini>.

33. Заїчко І.В. Роль бюджетної політики у забезпеченні фінансової незалежності органів місцевого самоврядування / І.В. Заїчко // Наукові праці НД

34. Дем'янчук О. І. Інноваційні методи управління місцевими бюджетами України / О. І. Дем'янчук // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2016. - Т. 21, Вип. 1. - С. 190-194. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_1_44.

35. Забедюк М. С. Особливості формування та функціонування фінансових систем зарубіжних країн / М. С. Забедюк // Економічний форум. – 2015. – № 1. – С. 202-207.

36. Кириленко О.П. Проблеми розвитку місцевої фінансової політики в Україні / О. П. Кириленко // Місцеві фінанси : підручник / О. П. Кириленко, А. В. Дем'янчук, А. Б. Кондрашихін, О. Р. Квасовський; за ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – С. 44-46.

37. О. П. Кириленко. Місцеві фінанси : підручник // [О. П. Кириленко, А. В. Дем'янчук, А. Б. Кондрашихін, О. Р. Квасовський]; за ред. О. П. Кириленко// – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – С. 367-395.

38. Шишко О. В. Теоретичні аспекти формування фінансової автономії місцевого самоврядування в сучасних умовах / О. В. Шишко // Наукові праці НДФІ. - 2015. - Вип. 2. - С. 70-83. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2015_2_7.

39. Бюджетна система: навчальний посібник / І. Л. Шевчук, В. О. Черепанова, Т. О. Ставерська. – 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.

40. Податковий кодекс України: станом на 29 грудня 2019 р. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Пільги зі сплати земельного податку

на 2020 рік,

введені в дію з 01.01.2020

Адміністративно-територіальна одиниця,
на яку поширюється дія рішення органу місцевого самоврядування:

Код області	Код району	Код КОАТУУ	Назва
		5922080400	Бочечківська сільська рада (села Бочечки, Козацьке, Сахни, Хижки, Вовчик, Щекинське, Новомутин, Бондарі, Савойське, Прилужжя)

Група платників, категорія/цільове призначення земельних ділянок	Розмір пільги (у відсотках)
<i>1</i>	<i>2</i>
Заклади, установи та організації, які повністю утримуються за рахунок коштів сільського бюджету та державного бюджету, <i>в тому числі землі громадської забудови / для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування.</i>	100
Військові формування, утворені відповідно до законів України, установи та організації Збройних Сил України, які повністю утримуються за рахунок коштів державного бюджету, <i>землі оборони / для розміщення та постійної діяльності Збройних сил України, для розміщення та постійної діяльності внутрішніх військ МВС, для розміщення та постійної діяльності Служби безпеки України, для розміщення та постійної діяльності інших створених відповідно до законів України військових формувань</i>	100
Підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які повністю утримуються за рахунок коштів державного бюджету, <i>землі громадської забудови / для розміщення та постійної діяльності органів МНС.</i>	100

Ставки

податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

на 2020 рік,

введені в дію з 01.01.2020

Адміністративно-територіальна одиниця,

на яку поширюється дія рішення органу місцевого самоврядування:

Код області	Код району	Код КОАТУУ	Назва
		5922080400	Бочечківська сільська рада (села Бочечки, Козацьке, Сахни, Хижки, Вовчик, Щекинське, Новомутин, Бондарі, Савойське, Прилужжя)

Класифікація будівель та споруд		Ставки податку (% розміру мінімальної заробітної плати) за 1 кв. м					
Код	Назва	для юридичних осіб			для фізичних осіб		
		1 зона*	2 зона*	3 зона*	1 зона*	2 зона*	3 зона*
1	2	3	4	5	6	7	8
11	Будівлі житлові						
111	Будинки одноквартирні						
1110	Будинки одноквартирні						
1110.1	Будинки одноквартирні масової забудови	1,500			1,000		
1110.2	Котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності	1,500			1,000		
1110.3	Будинки садибного типу	1,500			1,000		
1110.4	Будинки дачні та садові	1,500			1,000		
112	Будинки з двома та більше квартирами						
1121	Будинки з двома квартирами						

1	2	3	4	5	6	7	8
1121.1	Будинки двоквартирні масової забудови	1,500			1,000		
1121.2	Котеджі та будинки двоквартирні підвищеної комфортності	1,500			1,000		
1122	Будинки з трьома та більше квартирами						
1122.1	Будинки багатоквартирні масової забудови	1,500			1,000		
1122.2	Будинки багатоквартирні підвищеної комфортності, індивідуальні	1,500			1,000		
1122.3	Будинки житлові готельного типу	1,500			1,000		
113	Гуртожитки						
1130.1	Гуртожитки для робітників та службовців	1,500			1,000		
1130.2	Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів	1,500			1,000		
1130.3	Гуртожитки для учнів навчальних закладів	1,500			1,000		
1130.4	Будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів	1,500			1,000		
1130.5	Будинки дитини та сирітські будинки	1,500			1,000		
1130.6	Будинки для біженців, притулки для бездомних	1,500			1,000		
1130.9	Будинки для колективного проживання інші	1,500			1,000		
12	Будівлі нежитлові						
121	Готелі, ресторани та подібні будівлі						
1211	Будівлі готельні						
1	2	3	4	5	6	7	8
1211.1	Готелі	1,500			1,000		
1211.2	Мотелі	1,500			1,000		
1211.3	Кемпінги	1,500			1,000		
1211.4	Пансіонати	1,500			1,000		
1211.5	Ресторани та бари	1,500			1,000		

1212	Інші будівлі для тимчасового проживання						
1212.1	Туристичні бази та гірські притулки	0,010			1,000		
1212.2	Дитячі та сімейні табори відпочинку	0,010			1,000		
1212.3	Центри та будинки відпочинку	0,010			1,000		
1212.9	Інші будівлі для тимчасового проживання, не класифіковані раніше	0,010			1,000		
122	Будівлі офісні						
1220	Будівлі офісні						
1220.1	Будівлі органів державного та місцевого управління	1,000			1,000		
1	2	3	4	5	6	7	8
1220.2	Будівлі фінансового обслуговування	1,000			1,000		
1220.3	Будівлі органів правосуддя	1,000			1,000		
1220.4	Будівлі закордонних представництв	1,000			1,000		
1220.5	Адміністративно-побутові будівлі промислових підприємств	1,000			1,000		
1220.9	Будівлі для конторських та адміністративних цілей інші	1,000			1,000		
123	Будівлі торговельні						
1230	Будівлі торговельні						
1230.1	Торгові центри, універмаги, магазини	1,500			1,000		
1230.2	Криті ринки, павільйони та зали для ярмарків	1,500			1,000		
1230.3	Станції технічного обслуговування автомобілів	1,500			1,000		

1230.4	Їдальні, кафе, закусочні та т. ін.	1,500			1,000		
1230.5	Бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування	1,500			1,000		
1230.6	Будівлі підприємств побутового обслуговування	1,500			1,000		
1230.9	Будівлі торговельні інші	1,500			1,000		
1	2	3	4	5	6	7	8
124	Будівлі транспорту та засобів зв'язку						
1241	Вокзали, аеровокзали, будівлі засобів зв'язку та пов'язані з ними будівлі						
1241.1	Автовокзали та інші будівлі автомобільного транспорту	1,500			1,000		
1241.2	Вокзали та інші будівлі залізничного транспорту	1,500			1,000		
1241.3	Будівлі міського електротранспорту	1,500			1,000		
1241.4	Аеровокзали та інші будівлі повітряного транспорту	1,500			1,000		
1241.5	Морські та річкові вокзали, маяки та пов'язані з ними будівлі	1,500			1,000		
1241.6	Будівлі станцій підвісних та канатних доріг	1,500			1,000		
1241.7	Будівлі центрів радіо- та телевізійного мовлення, телефонних станцій, телекомунікаційних центрів та т. ін.	1,500			1,000		
1241.8	Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та троллейбусні депо	1,500			1,000		
1241.9	Будівлі транспорту та засобів зв'язку інші	1,500			1,000		
1242	Гаражі						
1	2	3	4	5	6	7	8

1242.1	Гаражі наземні	1,500			1,000		
1242.2	Гаражі підземні	1,500			1,000		
1242.3	Стоянки автомобільні криті	1,500			1,000		
1242.4	Навіси для велосипедів	1,500			1,000		
125	Будівлі промислові та склади						
1251	Будівлі промислові						
1251.1	Будівлі підприємств машинобудування та металообробної промисловості	1,500			0,100		
1251.2	Будівлі підприємств чорної металургії	1,500			0,100		
1251.3	Будівлі підприємств хімічної та нафтохімічної промисловості	1,500			0,100		
1251.4	Будівлі підприємств легкої промисловості	1,500			0,100		
1251.5	Будівлі підприємств харчової промисловості	1,500			0,100		
1251.6	Будівлі підприємств медичної та мікробіологічної промисловості	1,500			0,100		
1251.7	Будівлі підприємств лісової, деревообробної та целюлозно-паперової промисловості	1,500			0,100		
1251.8	Будівлі підприємств будівельної індустрії, будівельних матеріалів та виробів, скляної та фарфоро-фаянсової промисловості	1,500			0,100		
1251.9	Будівлі інших промислових виробництв, включаючи поліграфічне	1,500			0,100		
1252	Резервуари та склади						
1	2	3	4	5	6	7	8
1252.1	Резервуари для нафти, нафтопродуктів та газу	1,500			0,500		
1252.2	Резервуари та ємності інші	1,500			0,500		
1252.3	Силоси для зерна	1,500			0,500		
1252.4	Силоси для цементу та інших сипучих матеріалів	1,500			0,500		
1252.5	Склади спеціальні товарні	1,500			0,500		
1252.6	Холодильники	1,500			0,500		

1252.7	Складські майданчики	1,500			0,500		
1252.8	Склади універсальні	1,500			0,500		
1252.9	Склади та сховища інші	1,500			0,500		
126	Будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного та оздоровчого призначення						
1261	Будівлі для публічних виступів						
1261.1	Театри, кінотеатри та концертні зали	1,500			1,000		
1261.2	Зали засідань та багатоцільові зали для публічних виступів	1,500			1,000		
1261.3	Цирки	1,500			1,000		
1261.4	Казино, ігорні будинки	1,500			1,000		
1261.5	Музичні та танцювальні зали, дискотеки	1,500			1,000		
1261.9	Будівлі для публічних виступів інші	1,500			1,000		
1262	Музеї та бібліотеки						
1	2	3	4	5	6	7	8
1262.1	Музеї та художні галереї	1,500			0,100		
1262.2	Бібліотеки, книгосховища	1,500			0,100		
1262.3	Технічні центри	1,500			0,100		
1262.4	Планетарії	1,500			0,100		
1262.5	Будівлі архівів	1,500			0,100		
1262.6	Будівлі зоологічних та ботанічних садів	1,500			0,100		
1263	Будівлі навчальних та дослідних закладів						
1263.1	Будівлі науково-дослідних та проектно-	1,500			0,100		

	вишукувальних установ						
1263.2	Будівлі вищих навчальних закладів	1,500			0,100		
1263.3	Будівлі шкіл та інших середніх навчальних закладів	1,500			0,100		
1263.4	Будівлі професійно-технічних навчальних закладів	1,500			0,100		
1263.5	Будівлі дошкільних та позашкільних навчальних закладів	1,500			0,100		
1263.6	Будівлі спеціальних навчальних закладів для дітей з фізичними або розумовими вадами	1,500			0,100		
1263.7	Будівлі закладів з фахової перепідготовки	1,500			0,100		
1263.8	Будівлі метеорологічних станцій, обсерваторій	1,500			0,100		
1263.9	Будівлі освітніх та науково-дослідних закладів інші	1,500			0,100		
1264	Будівлі лікарень та оздоровчих закладів						
1	2	3	4	5	6	7	8
1264.1	Лікарні багатoproфільні територіального обслуговування, навчальних закладів	1,500			0,100		
1264.2	Лікарні профільні, диспансери	1,500			0,100		
1264.3	Материнські та дитячі реабілітаційні центри, пологові будинки	1,500			0,100		
1264.4	Поліклініки, пункти медичного обслуговування та консультації	1,500			0,100		
1264.5	Шпитали виправних закладів, в'язниць та збройних сил	1,500			0,100		
1264.6	Санаторії, профілакторії та центри функціональної реабілітації	1,500			0,100		
1264.9	Заклади лікувально-профілактичні та оздоровчі інші	1,500			0,100		
1265	Зали спортивні						
1265.1	Зали гімнастичні, баскетбольні, волейбольні, тенісні та т. ін.	1,500			0,100		
1265.2	Басейни криті для плавання	1,500			0,100		
1265.3	Хокейні та льодові стадіони криті	1,500			0,100		
1265.4	Манежі легкоатлетичні	1,500			0,100		
1	2	3	4	5	6	7	8
1265.5	Тири	1,500			0,100		

127	Будівлі нежитлові інші						
1271	Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства						
1271.1	Будівлі для тваринництва	1,500			0,100		
1271.2	Будівлі для птахівництва	1,500			0,100		
1271.3	Будівлі для зберігання зерна	1,500			0,100		
1271.4	Будівлі силосні та сінажні	1,500			0,100		
1271.5	Будівлі для садівництва, виноградарства та виноробства	1,500			0,100		
1271.6	Будівлі тепличного господарства	1,500			0,100		
1271.7	Будівлі рибного господарства	1,500			0,100		
1271.8	Будівлі підприємств лісівництва та звірівництва	1,500			0,100		
1271.9	Будівлі сільськогосподарського призначення інші	1,500			0,100		
1272	Будівлі для культурної та релігійної діяльності						
1272.1	Церкви, собори, костьоли, мечеті, синагоги тощо	1,500			0,100		
1272.2	Похоронні бюро та ритуальні зали	1,500			0,100		
1272.3	Цвинтарі та крематорії	1,500			0,100		
1273	Пам'ятки історичні та такі, що охороняються державою						
1	2	3	4	5	6	7	8
1273.1	Пам'ятки історії та архітектури	1,500			0,100		
1273.2	Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою	1,500			0,100		
1273.3	Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї	1,500			0,100		
1274	Будівлі інші, не класифіковані раніше						
1274.1	Казарми збройних сил	1,500			1,500		
1274.2	Будівлі міліцейських та пожежних служб	1,500			1,500		
1274.3	Будівлі виправних закладів, в'язниць та слідчих ізоляторів	1,500			1,500		
1274.4	Будівлі лазень та пралень	1,500			1,500		
1274.5	Будівлі з облаштування населених пунктів	1,500			1,500		

Додаток В

**Пільги зі сплати податку на нерухоме майно,
відмінне від земельної ділянки
на 2020 рік,
введені в дію з 01.01.2020**

**Адміністративно-територіальна одиниця,
на яку поширюється дія рішення органу місцевого самоврядування:**

Код області	Код району	Код КОАТУУ	Назва
		5922080400	Бочечківська сільська рада (села Бочечки, Козацьке, Сахни, Хижки, Вовчик, Щекинське, Новомутин, Бондарі, Савойське, Прилужжя)

Група платників, категорія/ класифікація будівель та споруд	Розмір пільги (у відсотках)
Комунальні підприємства, установи та організації, господарські (присадибні) будівлі-допоміжні (нежитлові) приміщення, до яких належать <i>сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси, котельні, бойлерні, трансформаторні підстанції, склади/резервуари та ємкості, склади та сховища інші.</i>	100

Додаток Г

Ставки єдиного податку

на 2020 рік,

введені в дію з 01.01.2020

Адміністративно-територіальна одиниця,
на яку поширюється дія рішення органу місцевого самоврядування:

Код області	Код району	Код КОАТУУ	Назва
		5922080400	Бочечківська сільська рада (села Бочечки, Козацьке, Сахни, Хижки, Вовчик, Щекинське, Новомутин, Бондарі, Савойське, Прилужжя)

Платники		Ставки податку	
		% до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року	% до розміру мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року
1.	Єдиного податку першої групи	10	x
2.	Єдиного податку другої групи	x	20

Додаток Д

Ставка туристичного збору

на 2020 рік,

введена в дію з 01.01.2020

Адміністративно-територіальна одиниця,
на яку поширюється дія рішення органу місцевого самоврядування:

Код області	Код району	Код КОАТУУ	Назва
		5922080400	Бочечківська сільська рада (села Бочечки, Козацьке, Сахни, Хижки, Вовчик, Щекинське, Новомутин, Бондарі, Савойське, Прилужжя)

Платники	Ставки податку (% до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення)
Для резидентів (внутрішнього туризму)	0,1
Для нерезидентів (в'їзного туризму)	5,0